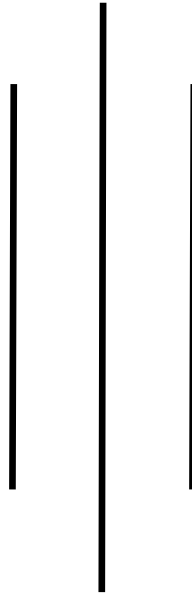

सरुमारानी गाउँपालिका, प्यूठान

११ औँ गाउँ सभाको अधिवेशन
आ.व. २०७९/०८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

आ.व. २०७९/०८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

सरुमारानी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
बड्डाडा, प्यूठान लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

२०७९ असार १० गते शुक्रवार

सरुमारनी गाउँपालिकाको ११ औँ गाउँ सभा अधिवेशनमा गाउँपालिका
अध्यक्ष श्री झगबहादुर विश्वकर्मा ज्यूबाट प्रस्तुत
आ.व. २०७९/०८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

गाउँपालिका उपाध्यक्ष ज्यू,
सभाका सचिव ज्यू
गाउँसभा सदस्यज्यूहरू,
राष्ट्रसेवक कर्मचारी तथा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरू ।

- स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचन पश्चातको पहिलो तथा सरुमारानी गाउँपालिकाको गाउँसभाको ११ औँ अधिवेशनमा उपस्थित सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि ज्यूहरूलाई हार्दिक बधाई एवं सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्दै स्वागत गर्दछु ।
- नेपालको संविधान तथा प्रचलित ऐन, कानूनले स्थानीय तहलाई प्रदान गरेका अधिकारहरूको कार्यान्वयन गर्दै सुखी र समृद्ध स्थानीय तह बनाउने निहित उद्देश्यका साथ स्थानीय सरकारको निर्माण सँगै जनताले घर घरमा स्थानीय सरकारको अनुभूति गर्ने अवस्था क्रमशः श्रृजना हुदै गएकोछ। स्थानीय स्तरमा निति निर्माण, योजनाको छनौट र कार्यान्वयन हुने हुँदा योजनाहरूको प्रभावकारीतामा समेत बढोत्तरी भएकोछ। यो वास्तवमा नेपाली जनताको लागि खुसिको कुरा हो । हिजोको एकात्मक र केन्द्रिकृत मानसिकताको क्रमशः अन्त्य हुदै गएको छ । परिवर्तनको प्रतिविम्ब आजको विकास निर्माण तथा जनताले प्राप्त गर्न थालेका सेवा, सहूलियत, सुविधा र अवसरहरूमा देख्न र महसुस समेत गर्न थाल्दै गएको अवस्था छ ।
- संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमबाट मुलुकको चौतर्फी विकासको आकांक्षा पूरा गर्न नेपालको संविधान बमोजिम स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात स्थानीय सरकारको दोस्रो कार्यकालको सुरुवात सँगै विभिन्न विषय क्षेत्रसँग सम्बन्धित सरोकारवाला तथा गाउँपालिकावासीहरूको अमूल्य सुझावहरूको सहयोगमा तयार गरिएको सरुमारानी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय गाउँसभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवको अनुभूति गरेकोछु ।
- यस अवसरमा समाजको आमूल परिवर्तन र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था स्थापना सम्मको विभिन्न कालखण्डका राजनीतिक आन्दोलन, संघर्ष र क्रान्तिहरूमा आफ्नो अमूल्य जीवन अर्पण गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात शहिदहरू प्रति उच्च सम्मानका साथ भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । ती आन्दोलनहरूको नेतृत्व गर्नु हुने अग्रजहरू प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु । मुलुकको राजनीतिलाई संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको यस स्वरूपमा ल्याई पुर्याउन महत्वपूर्ण योगदान गर्नुहुने अग्रजहरू एवं घाइते योद्धाहरू र वेपत्ता नागरिकहरू प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

- गाउँपालिका स्थापना काल देखि हाल सम्म विभिन्न चरणमा नेतृत्व गर्नु हुने सबै व्यक्तित्वहरू प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दै उहाँहरूले पुर्याउनु भएको योगदानको स्मरण गर्न चाहन्छु ।
- नेपालको संविधान बमोजिम शासन प्रणालीको नयाँ शासकीय संरचनाका रूपमा स्थानीय सरकार स्थापनाको पहिलो कार्यकालमा सरुमारानी गाउँपालिकाले विभिन्न नीतिगत, कानूनी, संरचनागत एवं व्यवस्थापकीय पक्षमा सुधार गरी कार्य सम्पादन गर्दै सेवा प्रवाह र विकास निर्माणका क्रियाकलापहरूलाई तिब्रताका साथ अगाडी बढाउन सफल भएको छ ।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू,

- अब म स्थानीय तह निर्वाचन पश्चात निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको पहिलो कार्यकालमा भएका मुख्य मुख्य उपलब्धिहरूको संक्षिप्त समिक्षा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

क) स्थानीय तहको कार्यकालको २ वर्ष विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाईरसबाट हाम्रो गाउँपालिका समेत अछुतो रहन सकेन । उक्त विषम परिस्थितिमा उक्त महामारीबाट सरुमारानी गाउँपालिकाबासीहरूको जिउज्यानको रक्षाको विषय पहिलो प्राथमिकतामा रह्यो जस्तै गर्दा अन्य विकास निर्माणका कार्यहरू अपेक्षित रूपमा अघि बढ्न नसकेको तितो यथार्थ हामी सबैका सामु छर्लङ्गछ । उक्त महामारीको रोकथाम, नियन्त्रण एवं उपचारका लागि स्रोत साधन, औषधी, उपकरण, अक्सिजन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा परिचालन, कोभिड विरुद्धको खोप आपूर्ति एवं व्यवस्थापन कार्यमा प्रत्यक्ष, परोक्ष सहयोग गर्नु हुने संघसरकार, प्रदेश सरकार, राजनीतिक दल, जनप्रतिनिधिहरू, कर्मचारीहरू, सुरक्षा कर्मीहरू, नागरिक समाज, संचार जगत, विभिन्न संघ संस्था, स्वास्थ्यकर्मी लगायत सम्पूर्णलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

ख) शिक्षातर्फ: विगत लामो समयदेखि विद्यालयहरूमा निजीस्रोतबाट वा जनस्तरबाट तलब भत्ता प्रदान गर्ने गरी शिक्षक व्यवस्थापन गर्दै आइरहेकोमा पहिलो कार्यकालबाट नै गाउँपालिकाले शिक्षक अनुदान सहयोगको सुरुवात गरेको थियो । हालसम्ममा मा.वि. -१८, आधारभूत तह-३६ र बालविकास सहजकर्ता-११ जना गरी जम्मा ६५ जना शिक्षक व्यवस्थापन गरिएको छ । जसबाट विद्यालयको पठनपाठनमा सहज हुनका साथै शैक्षिक गुणस्तर सुधारमा समेत सहयोग पुग्ने अपेक्षा रहेको छ । अझै केही विद्यालयहरूमा शिक्षकहरूको संख्या थप गर्नुपर्ने अवस्था रहेको र क्रमिक रूपमा व्यवस्थापन गर्दै लगिने गाउँपालिकाको नीति रहेको छ ।

ग) विद्यालय पूर्वाधार निर्माण तथा सुधार तर्फ हाल सम्म चार कोठे भवन ७ वटा, दुई कोठे भवन ३ वटा, शौचालय ५ वटा, विज्ञान प्रयोग शाला ३ वटा, ICT कार्यक्रम ७ वटा, सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा रंगरोगन तथा मर्मत सुधार, घेरबार, मर्मत कार्यहरू सम्पन्न भएका छन् ।

- घ) गुणस्तर सुधारका पहल र प्रयासहरू स्वरूप प्र.अ. मासिक प्रोत्साहन भत्ता, सुत्केरी शिक्षकको सट्टामा आंशिक व्यवस्थापन, शिक्षक तालिमको व्यवस्था, नियमित प्र.अ. बैठक, उत्कृष्ट विद्यालय, प्र.अ. शिक्षक र विद्यार्थी पुरस्कृत कार्यक्रम, विद्यालय अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण, स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण र कार्यान्वयन, बालविकास सहजकर्ता तथा विद्यालय सहायक कर्मचारीको न्यूनतम तलवमान कार्यान्वयनका साथै विद्यालय सहयोगीहरूको तलवमा उल्लेख्य वृद्धि जस्ता कामहरू भएका छन् ।
- ड) आम नागरिकको आधारभूत आवश्यकताको पहिलो क्षेत्रको रूपमा रहेको स्वास्थ्य क्षेत्रलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन ३ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा प्रयोगशाला स्थापना र सञ्चालन वडा नं. २ को ददेरी, वडा नं. ४ को बड्डाडा वडा नं. ६ को बुढिचौरमा प्रसुती सेवा सहित आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र स्थापना र सञ्चालन गरिएको छ भने वडा नं. २ को गनाहाबस्तीमा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई र वडा नं. ४ को हापुरवेशीमा साप्ताहिक क्लिनिक सञ्चालन गरिएको छ ।
- च) स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट सुत्केरी रेफर भई अस्पताल लैजानुपर्ने सुत्केरीहरूलाई एम्बुलेन्स सहायता खर्च उपलब्ध गराइएको छ । स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सुत्केरी हुने सुत्केरीहरूलाई १ क्यारेट अण्डा, हाईजेनिक किट र नगद रु. ५०० थप उपलब्ध गराइएको छ । विभिन्न संस्थाहरूसँग सम्बन्ध र सहकार्य गरी बेलाबेलामा स्वास्थ्य शिविरहरू सञ्चालन गरिएको छ । जेष्ठ नागरिक आखा शिविर तथा मोतियाबिन्दुको निःशुल्क शल्यक्रिया गर्ने काम गर्दै आइएको छ । पोषणमैत्री सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिएको छ ।
- छ) स्थानीय तहको पहिलो कार्यकालको पाँच वर्षे अवधी पूरा हुँदै गर्दा जम्ममा ९० वटा ऐन, कार्यविधि, निर्देशिका, निति, मापदण्डहरू जस्ता कानूनहरू निर्माण भई कार्यान्वयनमा रहेका छन् कानून निर्माणको यस उपलब्धीले सेवा प्रवाह, पारदर्शिता, जवाफदेहिता र कानुनी शासन संचालनमा विशेष टेवा पुगेको अनुभूति गरेको छ ।
- ज) मुख्य बस्तीहरूलाई सडक सञ्जालसँग जोड्ने काम करिब सम्पन्न गरिसकिएको छ । केही बस्तीहरू र स-साना टोलहरूलाई यातायात सुविधा पुऱ्याउनेको निमित्त सडक निर्माण कामलाई निरन्तरता दिनुपर्ने अवस्था छ । हालका सडकहरूलाई बाह्र महिना यातायात सूचारू हुन सक्ने गरी स्तरोन्नति गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ । सडक कालोपत्रे गर्ने कामको शुरुवात भएको भएतापनि न्यून मात्रामा रहेको छ । आगामी दिनहरूमा गाउँपालिकाको साधनस्रोतको सिमालाई ध्यान राख्दै सडक कालोपत्रे सम्बन्धि योजनमा क्रमशः अघि बढाइने छ ।
- झ) पहिलो स्थानीय तह निर्वाचन पश्चात गत वर्ष सम्म स्थानीय सडकहरू मध्ये २ वटा सडकको ५७ मिटर सडक कालोपत्रे, २६.१५ किलोमिटर सडक ग्राभेल तथा स्तरोन्नति, ९०.२५ किलोमिटर नयाँ सडकको ट्रयाक निर्माण भएको छ भने चालु आ.व. थप ९६१

मिटर सडक कालोपत्रे, ६ किलोमिटर ४६९ मिटर सडक ग्राभेल र १.२ किलोमिटर नयाँ सडक थप हुनेछ । सबै वडाहरूलाई सहज सडक संजालले जोडी सामाजिक जीवनलाई सरल तुल्याएको छ यसबाट आर्थिक कृयाकलापमा बृद्धि हुन गई जनताको आर्थिक स्थितीमा सुधार हुदै जाने विश्वास लिएकोछ ।

- ज) पहिलो कार्यकालमा खानेपानी क्षेत्रमा गाउँपालिकाले अन्य क्षेत्रको तुलनामा उल्लेख्य लगानी गरेको छ । हालसम्म करिव दुई हजार घरधुरीमा एक घर एक एकधाराको अवधारणा अनुसार खानेपानीको सुविधा र पहुँच रहेको छ बाँकी घरधुरीलाई खानेपानीको सहज र गुणस्तरीय आपूर्ति गर्नुपर्ने अवस्था देखिन्छ । यस विचमा केही ठुला आयोजनाहरू सम्पन्न हुने दिशातर्फ अघि बढेकाछन् । जसबाट निकट भविष्यमा झण्डै ६ सय भन्दा बढि घरमा एक घर एक धाराको नीति कार्यान्वयन हुनेछ । गाउँवासीहरूलाई स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउने उद्देश्य अनुरूप यस अवधिमा बांगेशाल क्षेत्रमा ईनार/कुवा निर्माण, पानीका मुहान संरक्षण भएका छन । फोहरमैला ब्यवस्थापनको लागी ल्यान्ड फिल साइटको निर्माणको काम भएकोछ ।
- ट) पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले २ वटा पार्क निर्माण, ४ वटा मठमन्दिर, १ मस्जिद र कब्रिस्थान निर्माण गरिएकोछ ।
- ठ) न्यायिक समितिमा आ.व. २०७८/०७९ मा परेका १२ वटा मुद्दा मध्ये ७ वटा मुद्दाहरू फछ्यौट भएको छ भने आ.व. २०७४/०७५ देखि हालसम्म ६८ मुद्दा मध्ये ५९ वटा मुद्दा फछ्यौट भएका छन् ।
- ड) यस वर्षको अन्त सम्ममा आई पुग्दा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभ ग्राहीहरूको संख्या १८७९ जना रहेकोछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने सबै लाभग्राहीहरूको बैंक मार्फत भत्ता रकम निकास प्रकृया गरिएको छ । चालु आ.व को तेश्रो त्रैमासिक सम्म ४ करोड, ४९ लाख ५१ हजार ६८५ निकास भएकोमा चालु आ.व. को अन्तिम त्रैमासिकमा करिव १ करोड ५३ लाख ७३ हजार ९२७ निकास गरिनेछ ।
- ढ) यस गाउँपालिकाको छोरी पेवा कार्यक्रममा हाल सम्म ४३८ वटा छोरी आवद्ध भएका छन । गाउँपालिका स्थापना पश्चात १९७ जनालाई अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण गरिएकोछ । ग बर्गको परिचय पत्र प्राप्त गर्ने ८२ जना रहेका छन, ६८ जना अनाथ बालबालिकाहरूलाई बालबालिकाहरूलाई १००० का दरले सहयोग उपलब्ध गराईएकोछ । ५२४ जनालाई जेष्ठनागरिक परिचय पत्र वितरण गरिएकोछ । ग बर्गका अपाङ्गता भएका नागरिकहरूलाई मासिक रु ५००।— का दरले भत्ता प्रदान गरिएकोछ ।

- ग) नेपाल सरकारले गत बर्षदेखि स्थानीय तहको संस्थागत मुल्यांकन कार्य सुरु गरेकोमा आ.ब. २०७६/०७७ मा यस गाउँपालिकाले ५७.२५ अंक प्राप्त गरेकोमा आ.ब. २०७७/०७८ मा बृद्धि भई ७०.७५ अंक प्राप्त गर्न सफल भएकोछ ।
- त) यस गाउँपालिकाको गत बर्ष सम्म कुल बेरुजु रु. ८,३२,११,०००/-भएकोमा चालु आ.ब.मा रु. ७,०४,४९,२९८.४/- बेरुजु फछ्यौट भएकोछ। यस गाउँपालिकाको गत आ.ब. २०७७/०७८ को बेरुजु शुन्य भएको छ ।
- थ) सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तरगत हाल सम्म १०९ घरधुरी तथा यस गाउँपालिकाका लगानीमा ५२६ गरी जम्मा ६३५ घरधुरीमा जस्तापाता लगाउने कार्यक्रम सम्पन्न भएकोछ भने जनता आवास कार्यक्रमबाट ५७ वटा अति विपन्न परिवारको घर निर्माण भएकाछन ।
- द) यस गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण, ४ वटा वडा कार्यालयहरुको भवन निर्माण २ वटा सभाहल निर्माण भएका छन । आगामी आर्थिक बर्षदेखि सबै वडाहरुले आफ्नै भवनबाट सेवा प्रदान गर्ने अवस्था सिर्जना हुनु गौरवको कुरा हो ।
- ध) गत ५ बर्षको अवधिमा कार्यालय र सबै स्वास्थ्य संस्था र वडाहरुमा ईन्टरनेट जडान, राजस्व र लेखा प्रणालीलाई सफ्टवेयर मार्फत संचालन, सबै वडाहरुबाट ब्यक्तिगत घटना दर्ता अनलाईन मार्फत संचालन, नगर प्रहरीको ब्यबस्था, बार्षिक समिक्षा, सार्वजनिक सुनुवाई, नागरिक वडा पत्र, कार्यालयमा सि.सि क्यामराको ब्यबस्था, हेलप डेक्सको स्थापना, मासिक रुपमा राम्रो काम गर्ने कर्मचारीलाई सम्मान तथा पुरस्कार, पुर्व जनप्रतिनिधिहरु र गाउँपालिकालाई निशुल्क जग्गादाताहरुको लागी सम्मान जस्ता कार्यक्रमहरु भएका छन ।
- न) लघु उद्यम विकास कार्यक्रमबाट सिप विकास तालिम मार्फत आधारभुत ५२ जना स्तरउन्नोती २१ जनालाई सिलाई कटाई, ३० जनालाई च्याउँखेती तालिम, हाउस वाईरिङ्ग १ जनालाई, ब्युटीपालर एडभान्स ६ जना र आधारभुत ७ जना, गुडिया तथा कुसन निर्माण सम्बन्धि आधारभुत ५६, एडभान्स १४ जनालाई तालिम प्रदान गरिएकोछ भने गाउँपालिकाबाट सिलाईकटाई तालिम, ड्राईभङ्ग तालिम, ब्युटीपालर तालिम, थाकलबाट विभिन्न प्रकारका सामाग्रीहरु बन्ने तालिमहरु पनि संचालन भएका छन ।
- न) कृषि तथा पशुपालन तर्फ मुख्यतया बाख्रापालक समूहको बाख्राखोर निर्माण/सुधार ४९१ जनाको, गाईभैसी फर्म अनुदान ५४ जना कृषकको, भकारो सुधार ७० जना कृषकको, चाप कटर वितरण २७ जना कृषकलाई, उन्नत जातका २५ बोका वितरण, २७ जना कुखुरापालन कृषकलाई अनुदान, २६ जना कृषकलाई बंगुर, १८ जना कृषकको बंगुर खोर सुधार, ५ जना कृषकको माछा पोखरी निर्माण र भुरा वितरण, २ जना कृषकलाई दाना बनाउने चक्की, ह्याचिङ्ग मेसिन वितरणहरु भएका छन। कृषि समूहहरुका ३५ वटा पकेट दर्ता भएका छन । कृषि र पशुपालनका अन्य विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन भएका छन ।

मैले माथि उल्लेख गरेका केवल मुख्य उपलब्धि मात्र हुन यसका अलावा अन्य योजना तथा कार्यक्रमहरु संचालन भएका छन ।

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,

- अव म यस सम्मानित सभा समक्ष आगामी आ.ब. २०७९/०८० को लागी बार्षिक निति तथा कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

भौतिक पूर्वाधार विकास

- सबै वडा तथा बस्तीहरुलाई सडक संजालमा जोडने नीति अनुसार सडक पूर्वाधारको स्तरोन्नती गरी यातायात सेवालाई प्रभावकारी बनाउने निति लाई निरन्तरता दिईनेछ । आगामी आर्थिक वर्ष संघिय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारको साझेदारीमा यस गाउँपालिकाको मुख्य सडकको रुपमा रहेको ऐरावती-बड्डाडा-जस्पुर -पुठाखोला दाङ्ग, सडक स्तरउन्नति गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । गाउँपालिकाको केन्द्र देखी वडा न. ६ लाई जोड्ने छोटो दुरीको सडक ट्रयाक निर्माण सुरु गरिएकोमा सो कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- प्रदेश सरकारको प्राविधिक सहयोगमा गाउँपालिकाको वास योजना निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ। यही वास योजनाका आधारमा सरुमारानी गाउँपालिकाको समेत प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रको रुपमा रहेको खानेपानी तथा सरसफाईलाई उच्च प्राथमिकतामा राख्दै एक घर एक धाराको नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ। खानेपानी तथा सरसफाईको क्षेत्रमा लगानी गर्ने उद्देश्यले तयार गरिएको वास योजना निर्माण भैसकेको सन्दर्भमा आगामी आ.ब. बाट उक्त योजनालाई कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ । सोही योजनाका आधारमा खानेपानी र सरसफाईका अभियानहरु संचालन गरिनेछ यस वर्ष हंशपुर खानेपानी तथा सरसफाई आयोजनाको निर्माण काम सम्पन्न गरी आगामी आ.ब.देखी खानेपानी वितरण गरिनेछ । खानेपानी तथा सरसफाईका योजनाहरु निरन्तरता दिईने निति कायमै रहेको छ ।
- यसै आर्थिक वर्ष प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारको साझेदारीमा वडा न. २ र वडा न. ४ को वडा कार्यालय भवन निर्माण सम्पन्न गरी आगामी आ.ब. बाटै सेवा प्रवाह सुरु गरिने छ । आगामी आ.ब. देखी सबै वडा कार्यालयहरुले आफ्नै कार्यालय भवनबाट सेवा प्रवाह गर्ने अवस्था श्रृजना हुनेछ ।
- गत आ.ब.मा नेपाल सरकारको सहयोगमा सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रमबाट लाभान्वित घरधुरीलाई जस्तापाता लगाउने कार्य भैरहेकोमा हाल सम्म १०९ घरधुरीमा जस्तापाता लगाउने काम सम्पन्न भएकोछ । आगामी वर्ष संघिय सरकार, प्रदेश सरकार र यस गाउँपालिकाको सहयोगमा अधिकांश विपन्न नागरिकहरुको घरमा जस्तापाता लगाउने कार्य सम्पन्न गर्ने लक्ष्य लिएको छु । प्रदेश सरकारको सहयोगमा संचालित जनता आवास कार्यक्रमलाई छिटो, छरितो एवं प्रभावकारी तरिकाले समयमै कार्यान्वयन गर्न आवश्यक भुमिका खेलिनेछु ।
- संघिय सरकारको सहयोगमा संचालित प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई नेपाल सरकारको निति अनुसार थप परिस्कृत र प्रभावकारी रुपमा कार्यक्रम संचालन गरी परिणाममुखि बनाइनेछ । हाल

सम्मका अनुभवहरूबाट शिक्षा लिदै प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत छुनौट भएका योजनाहरूलाई प्रभावकारी बनाउनको लागि आवश्यक ब्यबस्था गरिनेछ ।

- संस्कृति तथा पर्यटन विकासमा सहयोग पुर्याउन संघिय सरकार, प्रदेश सरकार र यस गाउँपालिकाको श्रोत समेत परिचालन गरी विभिन्न मठमन्दिर, मस्जिद, पार्क, उद्यान निर्माण एवं पर्यटन पूर्वाधार निर्माण गरी आन्तरिक पर्यटन बृद्धि गर्ने योजना बनाईनेछ ।
- चालु आ.व. मा निर्माण सुरु भएको झोलुंगे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम अन्तर्गतका झो.पु.हरूको निर्माण कार्य सम्पन्न गरी आगामी वर्ष थप नयाँ योजना सुरु गर्ने लक्ष्य राखेको छु ।

स्थानीय सेवा प्रवाह, सुशासन र गरिवी निवारण

- आगामी वर्ष यस गाउँपालिकाको आवधिक योजना निर्माण कार्य सम्पन्न गरी सोही पञ्च बर्षिय योजनाका आधारमा हाम्रा बर्षिक निती कार्यक्रम र बजेटलाई तालमेल गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । यसका साथै यस गाउँपालिकाले निर्माण गरेका क्षेत्रगत योजनाहरू जस्तै: खानेपानी तथा सरसफाई (वास) योजना, क्षमता विकास योजना, लैंगिक समानता तथा समावेशी रणनीति लगाएतका योजना तथा रणनीतिहरूलाई बर्षिक निती, कार्यक्रम र बजेट संग तालमेल गरिनेछ । यस गाउँपालिकाको सूचना प्रविधिमा आधारित प्रोफाईल तयार गरिनेछ ।
- आगामी आ.व.देखी दिगो विकासका लक्ष्यहरूलाई स्थानीयकरण गरी दिगो विकास लक्ष्यका सूचकलाई सम्बोधन गरिनेछ ।
- २० युनिट भन्दा कम विधुत खपत गर्ने विपन्न परिवारको शुल्क गाउँपालिकाको तर्फबाट भुक्तानी गरिनेछ ।
- स्थानीय तहको कार्यप्रकृया र उपलब्धिहरू र वित्तिय जोखिमहरूको बारेमा लेखाजोखा गरी सवल र दुर्बल पक्षहरूको पहिचान गर्न, विकास तथा सुशासनमा रहेका कमी कमजोरीहरूको जानकारी लिन, वित्तिय सुशासन कायम गरी स्थानीय तहलाई सक्षम र प्रभावकारी बनाउन नेपाल सरकारले लागु गरेको स्थानीय तह संस्थागत क्षमता मुल्यांकन र वित्तिय जोखिम मुल्यांकनमा राम्रो अंक प्राप्त गरी गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता विकास गर्न विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ ।
- प्रगतिशील कर प्रणाली मार्फत राजश्व र कर प्रशासनलाई परिमार्जन र प्रभावकारी बनाइनेछ । राजश्व र कर प्रणालीलाई सुधार गर्न राजश्वसुधार कार्ययोजना निर्माण गरिने छ । राजश्वका दर, श्रोत र दायराका आधारमा सम सामयिक परिवर्तन गरी जनशक्ति व्यवस्थापन र क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । राजश्व संकलनको लागि वडा स्तरसम्म सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई निरन्तरता दिईने छ ।
- गाउँपालिकाको वित्तिय व्यवस्थापन क्षमता र कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरी आयोजनाहरूको कार्यान्वयन क्षमता वढाउनुको साथै प्रभावकारी र जवाफदेही अनुगमनको

व्यवस्था गरी सुशासन कायम गरिनेछ । क्षमता विकास योजनालाई कार्यान्वयन गरिनेछ । सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई चुस्त दुरुस्त र प्रभावकारी बनाउन यस गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण कार्य सम्पन्न भैसकेको छ । संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण प्रतिवेदनको आधारमा दरबन्दीहरू एकिन र परिमार्जन गरी शाखागत तथा कर्मचारीहरूको कार्यविवरण तयार गरी जिम्मेवारी अनुसार प्रभावकारी एवं गुणस्तरीय कार्य सम्पादनमा जोड दिईनेछ ।

- जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको व्यवसायिक दक्षता तथा क्षमता अभिवृद्धिका लागि प्रोत्साहन, पुरस्कार र तालिमको व्यवस्था मिलाईनेछ । सूचनाको हकको प्रत्याभूती दिताउन सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण जस्ता विधिहरूको प्रयोग गर्नुको साथै सूचना तथा तथ्यांक व्यवस्थापनको लागि सूचना केन्द्र स्थापना गरिनेछ । सबै सार्वजनिक निकायलाई विद्युतिय शासनमा आवद्ध गरिने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको निति कानून, मापदण्ड, निर्णय कार्यान्वयन गाउँपालिकाको सम्पत्तिको सुरक्षा र संरक्षण र ऐन बमोजिम तोकिएका अन्य कार्यहरू गर्न नगर प्रहरीको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईनेछ । न्यायिक समिति, मेलमिलापकर्ताको क्षमता अभिवृद्धिको लागि विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । स्थानीय कानून निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । कतिपय कार्यविधिहरूलाई समसामायिक परिमार्जन गरिनेछ ।
- कुनै पनि सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाले आयोजना र कार्यक्रमहरू संचालन गर्नुपुर्व गाउँपालिकाबाट अनुमति लिने र गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम अनुरूप संचालन गर्नुपर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । कार्यक्रम संचालनमा दोहरोपनालाई निरुत्साहीत गरिनुका साथै कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रभावकारीताको समिक्षा, पृष्ठपोषण एवं सुधारात्मक उपायको खोजी गर्ने परिपाटीको विकास गरिनेछ ।
- गाउँपालिका तथा मातहतका कार्यालयहरूमा First come first service को नीति अवलम्बन गरिने तथा सेवा प्रवाहमा जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, अपाङ्ग, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
- सेवा प्रवाहमा हुने अनावश्यक ढिला सुस्ति योजना तथा प्रशासनिक कार्यको लागि सहयोग, समन्वय तथा सहजीकरण गर्न कार्यालयमा हेल्प डेक्स स्थापना भएको छ । सेवाप्रवाहलाई उत्तरदायी, पारदर्शी र कार्यदक्षता र क्षमतामा आधारित सुशासनयुक्त प्रशासन प्रणालीको विकासलाई थप परिष्कृत गर्दै लगिनेछ ।
- जनता र सेवाग्राहीको माग र आवश्यकताका आधारमा शिक्षा, स्वास्थ्य, पशुपालन र कृषी लगायतका क्षेत्रको गाउँपालिका मार्फत प्रवाह गरिने सेवालाई यथासम्भव एकीकृत घुम्ती सेवाको माध्यमद्वारा जनताको घरदैलोमा Door to Door Service पुऱ्याउने व्यवस्था गरिनेछ ।

- गाउँपालिका भित्रको शान्ति सुरक्षा व्यवस्थालाई मजबुद बनाइने तथा स्थानीय विवादलाई निरुत्साहित गर्नको लागि गाउँपालिको सबै वडाहरूमा स्थापित मेलमिलाप केन्द्रलाई क्षमतायुक्त र व्यवस्थित तुल्याइने छ भने गाउँपालिकामा रहेको न्यायिक समितिलाई थप सशक्त र प्रभावकारी बनाइने छ ।
- गाउँपालिका भित्र अमन चयन र शान्ति सुरक्षा कायम गर्न जिल्ला र गाउँपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण सुरक्षा निकायसँग समुचित समन्वय कायम गरिने छ भने गाउँपालिकाको नगर प्रहरीलाई थप क्रियाशील र चुस्त दुरुस्त बनाइ परिचालन गरिने छ ।
- जनउत्तरदायी, पारदर्शी, निष्पक्ष र नतिजामूखी प्रशासन निर्माणमा जोड दिइने छ । योग्यता र क्षमताको आधारमा जिम्मेवारी प्रदान गरी कर्मचारीको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कनको आधारमा दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था अवलम्बन गरिने छ ।
- सेवा प्रवाहलाई चुस्त, दुरुस्त राख्दै ICT को प्रयोगमा जोड दिई जनशक्तिको क्षमता विकासको लागि थप कार्यक्रम तथा क्रियाकलाप गरिने छ । गाउँपालिका तथा मातहतका निकायमा कार्यरत करार तथा अस्थायी कर्मचारीहरूको तलबमान बृद्धि गरिने छ ।
- गाउँपालिकालाई प्रविधिमैत्री बनाउँदै E-governance प्रवर्द्धनमा जोड दिँदै प्रत्येक वडा कार्यालयसम्म इन्टरनेटको पहुँचलाई सुनिश्चितता गर्दै भरपर्दो इन्टरनेट सेवा प्रदान गरिने छ । सबै वडा कार्यालयहरूमा online system बाट प्रशासनिक कार्य तथा सेवा प्रवाह गर्न जोड दिइने छ । पञ्जीकरण सम्बन्धी सबै कार्यहरू सम्बन्धित वडा कार्यालयबाट online system बाट सञ्चालन गरिनेछ ।
- दलित, जनजाती, महिला, बालबालिका, मजदुर र सुकुम्बासी, अपाङ्गता भएका व्यक्ति सबै ग्रामीण समुदायलाई सामाजिक परिचालन गरी दिगो विकास गर्ने नीति लिइने छ ।
- सामुदायिक संस्था स्थानीय आमा समूह तथा महिला समूह, टोल विकास संस्था, युवा क्लब, बाल क्लबहरूलाई परिचालन गरिने नीति लिइनेछ । आगामी वर्ष युवा क्लब गठन तथा दर्ता, युवा खेलकुद जस्ता कार्यहरू संचालन गरिनेछ ।

आर्थिक विकास

- दर्ता भएका लिफ्ट खानेपानी तथा लिफ्ट सिचाई समुहलाई विद्युत महशुलमा ५० प्रतिशत अनुदान सहयोग उपलब्ध गराइनेछ ।
- कृषि उत्पादकत्व वृद्धि: सरुमारानी गाउँपालिकाको समृद्धि भन्ने नाराका साथ कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण, व्यावसायीकरण र यान्त्रिकरण गरी उत्पादकत्व वृद्धि गरिनेछ । निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई प्रतिस्पर्धात्मक कृषि प्रणालीमा रूपान्तरण गरी दिगो कृषि विकासको माध्यमबाट जीवनस्तरमा सुधार ल्याउन स्थानीय आवश्यकता र सम्भाव्यता अनुरूप कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण, विविधिकरण र व्यवसायीकरणमा जोड दिइनेछ ।

- सिचाइसँग सम्बन्धित निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न अधिकतम प्रयत्न गरिनेछ। दर्ता भएका पकेटहरूलाई उत्पादन वृद्धिमा प्रोत्साहित गरिने छ। सिचाई प्रणालीको विकास मार्फत उत्पादन बढाउने कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । सिचाई कुला, बाध, सिचाई पोखरी निर्माणमा जोड दिईनेछ । कृषि उत्पादन वृद्धि गर्न किसानलाई आवश्यक पर्ने सिचाई मोटर पाईप वितरण गर्दै आएकोमा यस कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ । कृषि योग्यभूमि कटान नियन्त्रण गर्न पहल गरिनेछ ।
- कृषि उत्पादकत्व वृद्धि: सरुमारानी गाउँपालिकाको समृद्धि भन्ने नारालाई कृषकको घरघरमा पुर्याउने उद्देश्यले किसानसँग गाउँसरकार कार्यक्रम र हेफर प्रोजेक्टसंगको साझेदारीमा कृषि तथा पशुबस्तुहरूको उत्पादन वृद्धि गरी गाउँपालिका क्षेत्रमा रोजगारमुलक, उद्यमशिल र मर्यादित कृषि व्यवसायको विकासको लागि गत आर्थिक वर्ष देखी सुरु गरी बहुवर्षिय रूपमा सरुमारानी गाउँपालिका क्षेत्रमा कृषि तथा पशु विकासमा आधारित परियोजना संचालन गरिएकोमा उक्त कार्यक्रमलाई आगामी आर्थिक वर्ष निरन्तरता दिईनेछ । हेफर प्रोजेक्ट नेपाल सँगको साझेदारी मार्फत कृषि, पशुबस्तुहरूको उत्पादन वृद्धि, बजारीकरण र बैंक तथा बित्तिय संस्थाहरूमा कृषकहरूको पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- सहकारीलाई उत्पादन र बजारीकरणमा सहयोग गरिनेछ । सहकारी संस्था र लक्षित वर्गको क्षमता विकासको लागि विभिन्न सशक्तिकरणका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । सहकारीको क्षमता अभिवृद्धि गरी सहकारीको माध्यमबाट उत्पादीत बस्तु तथा सेवाहरूको प्रवर्द्धन र बजारीकरण गरिनेछ । सहकारी दर्ता, संचालन, नियमन र अनुगमन सम्बन्धी मापदण्ड निर्माण गरी प्रभावकारी नियमन तथा अनुगमनको परिपाटी सुरुवात गरिनेछ । सहकारी संस्थाहरूलाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न आवश्यक समन्वय, सहजीकरण गरिनेछ ।
- कृषकहरूले परम्परागत रूपमा पशुपालन गर्दै आएकोमा पछिल्लो समयमा गाईभैसी जस्ता जनावर पालनलाई महत्व नदिएको अर्थात घट्दै गएको हुदाँ त्यस्ता किसानहरूलाई प्रोत्साहान गरिने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ
- किसानहरूले उत्पादन गरेका कृषिजन्य बस्तुहरूको उचित मुल्य नपाउदा किसानहरूमा आएको निराशतालाई मध्यनजर गर्दै उत्साह प्रदान गर्ने निति अवलम्बन गरिनेछ ।
- पर्ती रहेको जमिनलाई सदुपयोग गरी उत्पादन प्रणालीमा वृद्धि गर्न विशेष कार्यक्रम ल्याईनेछ ।
- प्राकृतिक स्रोत साधनको प्रचुरता, कृषि पशुपालन, पर्यटन र व्यापारको अधिक संभावना बोकेको यस गाउँपालिकामा आर्थिक समृद्धि र विकासका थुप्रै संभावनाहरू रहेका छन् । संविधानले परिकल्पना गरेको समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्र निर्माणका लागि दिगो आर्थिक विकास र समृद्धिको चाहनालाई सार्थक तुल्याउन वडा टोल र वस्तीस्तरबाट प्राथमिकताका साथ छनौट भएका योजनाहरू र कार्यक्रम गाउँपालिकाबाट समेत उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्न खोजिएका क्रमागत एंव ठूला प्रकृतिका र महत्वपूर्ण मानिएका आयोजनाहरूलाई प्राथमिकतामा राखिएकोछ । यस्ता योजना कार्यान्वयन गर्दा संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट साझेदारी सहयोग जुटाइने व्यवस्था मिलाइनेछ
- कृषि सम्बन्धि प्राविधिक तथा व्यवसायिक ज्ञान सिप, सूचना तथा जानकारी गराउन र किसानलाई नियमित रूपमा प्राविधिक सेवा पुर्याउन प्रत्येक वडाहरूमा कृषि र पशु प्राविधिकहरूको व्यवस्था गरी कृषि उत्पादनमा जोड दिईनेछ । आगामी आ.ब.मा किसान सुचिकरण कार्य सम्पन्न गरिनेछ ।

- गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत उद्यमीको स्तरोन्नति, आवश्यकता पहिचानका आधारमा पुनर्ताजगी र एडभान्स सीप विकास तालिम कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
- आगामी बर्ष नेपाल सरकारबाट उत्पिडित तथा विपन्न वर्ग लक्षित विशेष अनुदान प्राप्त हुने भएकोले सो कार्यक्रमलाई प्रभावकारी ढंगले संचालन गरिनेछ । युवा लक्षित व्यवसायिक कृषि तालिमहरु संचालन गरिनेछ ।
- आर्थिक अवस्था दयनीय रहेका परिवारको जिवनस्तर माथि उठाई समाजमा स्थापित गर्नको लागी अति विपन्न परिवार जिवनस्तर सुधार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- संघिय सरकारको सहयोगमा सुरु भएका भएका कृषि तर्फका साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम, बाख्राको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम र अदुवा र बेसारको साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम सञ्चालनले निरन्तरता पाउने छन। यसका साथै गाउँपालिकाको नीति अनुरूप गठन तथा दर्ता भएका कृषक पकेटहरुलाई उत्पादन बृद्धि गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । यसका लागी आवश्यक आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउन आवश्यक कार्ययोजना तयार गरी लागु गर्न सुरुवात गरिनेछ ।

सामाजिक विकास क्षेत्र

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण र सामाजिक सुरक्षा

- आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पछि परेका महिला, बालबालिका, दलित, जनजाती, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठनागरिक, अल्पसंख्यक, सिमान्तकृत समुदायको सामाजिक र आर्थिक उत्थानमा सहयोग पुग्ने कार्यक्रमहरु संचालनमा प्राथमिकता दिईनेछ ।
- ग बर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई शतप्रतिशत भत्ता बृद्धि गरि रु. १०००/- पुर्याईनेछ । अनाथ बालबालिकाहरुलाई यस आर्थिक बर्षमा दिदै आएको मासिक भत्ता लाइ निरन्तरता दिईनेछ
- अनाथ बालबालिकालाई शिक्षाको पहुँचबाट टाढा हुन नदिन पठनपाठनको आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ। लक्षित वर्गको सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम, विभिन्न क्षमता विकास एवं सशक्तिकरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ
- छोरी पेवा बचत कार्यक्रम अन्तर्गत लाभग्राही छोरीहरुले प्राप्त गर्ने मासिक बचतमा आगामी बर्ष देखी मासिक रु.१०० थप गरी रु ५०० प्रदान गरिनेछ छोरीपेवा बचत कार्यक्रमबाट लाभग्राहिहरुका संरक्षकहरुको भेला तथा अभिमुखिकरण गोष्ठी संचालन गरिनेछ ।
- युवा समुह/क्लब गठन, दर्ता संचालन र ब्यबस्थापन गरी युवा तथा लक्षित वर्गको उद्गमशिलताको विकास मार्फत आयआर्जनमा बृद्धि गरि स्वरोजगार जनशक्ति श्रृजना गर्न जोड दिईने छ ।
- ब्यक्तिगत घटना दर्ता कार्यक्रमलाई आगामी बर्ष अझ प्रभावकारी बनाईने छ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई यस आ.ब. देखी नै बैकिङ्ग प्रणालीमा लगि सकिएको छ। यि कार्यक्रमलाई आगामी बर्ष थप प्रभावकारी बनाउन जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरुको क्षमता विकास गरिने छ । साथै

यस सन्दर्भमा बैंकहरुसँग समन्वयात्मक कार्य गरिदै आएकोमा उक्त कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।

- नेपाल सरकारले तय गरेका बहुक्षेत्रीय सरोकारवालाहरुका विषयहरु: लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण, बालमैत्री स्थानीय शासन, अपाङ्ग मैत्री कार्यक्रम, पोषणमैत्री स्थानीय शासन, बातावरण मैत्री स्थानीय कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनको लागी उक्त नितिहरु बमोजिम क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ । यस्ता कार्यक्रमहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागी टोल विकास संस्थाहरुको लागी क्षमता विकास गरी परिचालन गरिनेछ ।
- लैंगिक समानता तथा समावेशीकरण रणनीति यस वर्ष निर्माण भएकोले सोही नितिका आधारमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट परीक्षण लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सामाजिक विभेदको न्युनिकरणको लागी बालश्रम, बालविवाह, बहुविवाह दाईजो बोक्सी जस्ता प्रथाहरु न्युनिकरण गर्न, छुवाछूत, सामाजिक कुरीति, अन्धविश्वास, लैंगिक विभेद र महिला/घरेलु हिंसा जस्ता घटनाहरुमा कमी ल्याउन विभिन्न सचेतनामुलक कार्यक्रमहरु, कानुनी साक्षरता कार्यक्रमहरु बहस, पैरवीहरु संचालन गरी सामाजिक सहिष्णुता र सौहार्दता सहितको समातामुलक समाजको आधार तयार गर्न प्रयत्न गरिनेछ । यी कार्यक्रमहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागी टोल विकास संस्थाहरुलाई परिचालन गरिनेछ ।
- परम्परागत रुपमा रहेका मारुनी नाच, सोरठी नाच, पञ्चेबाजा लगाएतका संस्कृति तथा परम्परालाई संरक्षण र विकास गरिनेछ ।

शिक्षा तथा खेलकुद विकास

- प्राविधिक विषयमा डिप्लोमा अध्ययन गर्ने विपन्न परिवारलाई छात्रवृद्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- किशोरकिशोरीहरुको आत्मरक्षाको लागी मा.वि. स्तरमा मार्शल आर्ट कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- स्थानीय पाठ्यक्रम लागु गरिनेछ । गाउँशिक्षा योजना निर्माण गरिनेछ । सुत्केरी बिदाको अवधिको लागी सट्टा शिक्षकको ब्यबस्था गरिनेछ ।
- सम्पूर्ण शिक्षकहरुको लागी शिक्षक डायरी तयार गरी वितरण गरिनेछ ।
- शैक्षिक गुणस्तर सुधारको लागी विगत बरषहरु देखी गरेको पालिका दरबन्दि शिक्षक अनुदान दिइनेछ । विद्यालयको गुणस्तर सुधारको लागी अनुगमन, सुपरिवेक्षण, मुल्यांकनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरिय खेलकुद कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइने छ । विभिन्न प्रकारका खेल प्रतिस्पर्धाहरुको आयोजना गरी युवा सरुमारानीको भविष्य निर्माण भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन पहल गरिनेछ । युवा लक्षित कार्यक्रम मार्फत युवाहरुको चरित्र निर्माणका साथै शारिरिक, मानसिक र संबेगात्मक स्वास्थ्यमा अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- जनता मा.वि. वडुण्डाका विद्यार्थीहरुलाई यातायात व्यवस्थापन कार्यको लागी विद्यालयलाई स्कूल बस खरिदको लागी अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।

- विद्यालयहरूलाई प्रविधिमैत्री बनाउन कम्प्यूटर प्रिन्टर र ईन्टरनेटको व्यवस्था गर्दै लगिनेछ ।
- विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मतमा जोड दिईनेछ शैक्षिक गुणस्तरलाई सुधार गर्न पेशागत संगठन, प्र.अ. व्यवस्थापन तथा शिक्षकहरूसँगको अन्तरक्रियालाई बृद्धि गरिनेछ ।
- न्यून तलवमा कार्यरत गा.पा. अनुदान शिक्षक, बालविकास सहयोगी कार्यकर्ता, विद्यालय कर्मचारी तथा कार्यालय सहयोगीहरूको सेवा सुविधामा बृद्धि गरि कार्य क्षेत्रमा खटनलाई उत्साहित बनाईनेछ ।

स्वास्थ्य सेवा

- यस गाउँपालिकाको विकट बस्तिका जनताहरूको स्वास्थ्य सेवामा न्यून पहुँच भएको अवस्थालाई मध्यनजर गरी वडा न. ४ को सिरुवारी बस्ती र वडा न. ६ को भिंग्रु खोला बस्तिमा सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई स्थापना गरी संचालन गरिनेछ । एक वडा एक एम्बुलेन्स संचालन गर्ने निति अनुरूप आगामी बर्ष वडा न. ६ मा रहेको बुढिचौर आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रको लागी एम्बुलेन्स खरिद गरिनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरीय १० शैयाको अस्पताल निर्माणको लागी आवश्यक जग्गाको व्यवस्था भई चालु आ.व. मा नै अस्पताल निर्माणको लागी विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार हुनेछ भने आगामी बर्ष संघिय सरकारको सहयोगमा अस्पतालको भवन निर्माण कार्य सुरुवात गरिने छ ।
- स्वास्थ्य क्षेत्रको सेवा प्रवाहको हालको अवस्थामा गुणात्मक सुधार गरी गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने गरी संस्थागत सुधार गरिनेछ । बांगेशाल स्वास्थ्य चौकीमा आगामी आ.व. देखी एम.वि.वि.एस डाक्टरको व्यवस्था गरिनेछ ।
- हालसम्म रेविज लागेका नागरिकको उपचार व्यवस्था नभएकोले आगामी आ.व. देखी रेविज विरुद्धको निशुल्क खोप प्रदान गरिनेछ । गर्भवति तथा सुत्केरी महिलाहरूलाई निशुल्क फोलिक एसिड तथा क्याल्सियम वितरणको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- कोभिड भ्याक्सिन लगाउनुपर्ने गाउँपालिकाबासीहरूलाई खोप लगाउने कार्य केन्द्र सरकारसँगको समन्वयमा निरन्तरता दिईनेछ ।
- टोल/टोलमा स्वास्थ्य परामर्श र दुर्गम अपायक बस्तीहरूमा घुम्ती स्वास्थ्य क्लिनिक संचालन गरिनेछ । साप्ताहिक स्वास्थ्य क्लिनिकको व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाहमा सुधार गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा स्थानीय जनताहरूको स्वास्थ्यमा पहुँच अभिवृद्धि गर्न र गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न छनौट भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा ल्याव सेवा संचालन लाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्था एवं महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई परिचालन गरी सुत्केरी महिलाको पोषण, संस्थागत तथा नवजात शिशुस्याहार हाईजेनिक सहायता कार्यक्रम सबै वडामा कार्यान्वयन गरिनेछ । विपन्न असहाय सहायता र दिर्घ रोग स्वास्थ्य सहायता कार्यक्रमलाई वास्तविक पिडीतलाई राहात पुग्ने गरी पारदर्शी र प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सबै तहका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट तोकिए बमोजिम निःशुल्क आधारभुत स्वास्थ्य सेवा सुनिश्चित गरिनेछ । स्वास्थ्य व्यवस्थापन सूचना प्रणालीलाई आधुनिकरण, गुणस्तर तथा प्रविधिमैत्री बनाई

एकिकृत स्वास्थ्य ब्यबस्थापन प्रणाली विकास गरिनेछ । बाल तथा मातृ शिशु स्वास्थ्य सेवाको निरन्तरता दिई पूर्ण गर्भ जाँच तथा संस्थागत प्रसुती, पूर्ण उत्तर प्रसुती सेवालाई विशेष जोड दिईनेछ ।

- स्वास्थ्य सेवाको सुधार एवं दिगो विकासका लागि सरुमारानी गाउँपालिकामा रहेको स्वास्थ्य शाखा, मातहतका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरु, गाउँघर क्लिनिक, खोप क्लिनिक, सामुदायिक स्वास्थ्य सेवालाई प्रत्याभुत गराई बिषयगत कार्यक्रम एवं संघ संस्थाहरूसँग सहकार्य एवं समन्वय कायम गर्दै लगिने छ ।
- प्रसुति सेवा प्रेषणका लागि एम्बुलेन्स यातायात खर्च, संस्थागत प्रसुति सेवा लिनेहरुका लागी घरमै गई पूर्ण उत्तर प्रसुति सेवा प्रदान, नवशिशु तथा सुत्केरी स्याहार हाइजेनिक सामाग्री, सुत्केरी पोषण उपहार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- विद्यालय स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रमको निरन्तरता दिई कुपोषण, रक्त अल्पता तथा परजिवि नियन्त्रण शुद्ध खानेपानी र ब्यक्तिगत सरसफाईमा विशेष जोड दिईने छ ।
- जेष्ठ नागरिक तथा फरक क्षमता भएकाहरुको सम्मान गर्दै घर घरमा स्वास्थ्य परिक्षण कार्यक्रम अन्तगत घरैमा गई स्वास्थ्य परिक्षण तथा उपचार कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा संचालनमा ल्याईनेछ । साथै जेष्ठनागरिक आखाँ सिविर संचालन गरिनेछ
- महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुले स्वास्थ्य क्षेत्रमा पुर्याउँदै आउनु भएको योगदानको उच्च कदर गर्दै सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन प्रोत्साहन स्वरुप प्रदान गरिदै आएको रकममा निरन्तरता गरिने, मोबाईल स्वास्थ्य कार्यक्रमका लागि संचार खर्च र प्रविधिको पुर्नताजगी गर्दै लगिने, लामो समय सेवा प्रदान गरी ६० वर्ष उमेर पुगेका दिर्घसेवा प्रदान गर्नु हुनेका लागी सम्मानजनक विदाई गरिनेछ
- सरुमारानी गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका गम्भिर कुपोषित विपन्न बालबालिकाहरुका लागि पोषण खर्च, आर्थिक सहायता सामाग्री तथा पुनर्स्थापन केन्द्रमा पुर्याउदा यातायात खर्च र पुनः दोहोरिएका विभिन्न क्षयरोगीहरुलाई पोषण खर्च उपलब्ध गराईने छ ।
- स्वास्थ्य सेवाको पहुँच स्थानीय तह सम्म पुर्याउन गाँउघर क्लिनिकलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै भौतिक पुर्वाधार थप गरिदै लगिनेछ पुर्ण खोप दिगोपनालाई स्थायित्व कायम गर्न खोप कार्यक्रमलाई बिषेश जोड दिईनेछ
- सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट प्रदान गरिने किशोर किशोरी यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सेवाको बिस्तार गरि सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई सुचिकृत गरिदै लगिनेछ । बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तर रुपमा संचालन गरिनेछ ।

वन वातावरण तथा विपद ब्यबस्थापन

- प्राकृतिक श्रोत साधनको दिगो, प्रभावकारी एवं पारदर्शि उपयोगमा जोड दिईनेछ । प्राकृतिक श्रोत साधन माथि हुन सक्ने सबै खालका अवाञ्छित दोहन, अनियमितता एवं अपारदर्शि गतिविधिहरुलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।

- बाताबरण मैत्री पूर्वाधार निर्माणको अवधारणा सुरु गरिने छ। गत वर्षदेखी घरनक्सा अभिलेखिकरण सुरु गरिएकोमा यसलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै नयाँ घर निर्माण गर्दा भुकम्प प्रतिरोधि घर निर्माणलाई प्रोत्सान गर्न घरनक्सा पास कार्यको सुरुवात गरिनेछ । यसको लागी नितिगत र कानुनी ब्यवस्था मिलाईनेछ ।
- प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने भौतिक तथा मानविय क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्न विभिन्न प्रचार प्रसार, सचेतिकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । प्राकृतिक प्रकोपबाट पिडित ब्यक्तिहरुलाई राहत र पुनर्स्थापनाका कार्य गरिनेछ । प्राकृतिक प्रकोप, वर्षा, बाढी पहिरोका कारण मर्मत गर्नु पर्ने विभिन्न पूर्वाधार योजनाहरुको मर्मत संभार कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहलाई व्यवस्थित गर्न तथा वन संरक्षण र विकासको सदुपयोगलाई प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ । जनताको सम्पत्तिको रुपमा रहेको वनश्रोत माथि सिमित टाठाबाठा बर्गले गर्न खोज्ने रजाई, अपारदर्शी गतिविधि लगाएतका सबै प्रकारका अवाञ्छित गतिविधिलाई निगरानी, नियमन एवं नियन्त्रण गर्न सरोकारवाला संग समन्वयात्मक ढंगले मिलेर अधि बढ्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ
- विपद प्रतिकार्य योजना निर्माण गरि लागु गरिनेछ ।

माथि उल्लेखित वार्षिक निति कार्यक्रम बनाउदा मुलतः नेपालको संविधान र कानुन, संघीय सरकार, प्रदेश सरकारको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट वक्तव्य, विनियोजन विधयेकका सिद्धान्त र प्राथमिकता, स्थानीय सरकारबाट निर्मित ऐन,नियम, कानुन ,कार्यविधि, मापदण्ड, निर्देशिका, गाउँसभा र कार्यपालिकाका निर्णयहरु, दिगो विकास लक्ष्य, संघिय र प्रदेश सरकारका पंचवर्षिय योजना, गाउँपालिकाका विषयगत/क्षेत्रगत योजना, निति तथा कार्यक्रम, आवधिक तथा क्षमता विकास योजना, बहुसरोकारवाला क्षेत्रका विषयवस्तुहरु, स्थानीय आम नागरिकको चासो र आवश्यकता समेतलाई लाई मुख्य आधार बनाएको छु ।

- मैले माथि उल्लेख गरेका मुख्य मुख्य नितिमात्र रहेका छन, विस्तृत रुपमा बजेट तथा कार्यक्रममा सम्बोधन गरिने छ।

अन्तमा,

- यस गाउँपालिकाको आगामी आ.ब. २०७९/०८० को वार्षिक निति तथा कार्यक्रम निर्माणमा सहयोग गर्नु हुने जनप्रतिनिधिहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगाएत सबै कर्मचारिहरु, निति तथा कार्यक्रम निर्माणको लागी राय सुझाव दिनु हुने राजनैतिक दलका प्रतिनिधिहरु, स्थानीय बुद्धिजिवि, सरोकारवालाहरु सबैमा आभार व्यक्त गर्दछु ।
- संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक नेपालको संविधानमा भएको व्यवस्था वमोजिम स्थानीय तहको सरकारको हैसियतले व्यवस्थापकिय, कार्यपालिकिय तथा न्यायिक अधिकार कार्यान्वयनको अभ्यास गर्दै वार्षिक निति तथा कार्यक्रम यस सम्मानीत सभामा प्रस्तुत गर्ने सुअवसर प्रदान गर्नु भएकोमा गाउँसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरु तथा सबै सरोकारवालाहरुमा हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद ।

झग वहादुर विश्वकर्मा

अध्यक्ष

सरुमारानी गाउँपालिका, प्यूठान

मिति: २०७९/३/१०